

UCHWAŁA NR XXX/230/2014
RADY MIEJSKIEJ W MORYNIU
z dnia 21 marca 2014r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Moryń na lata 2014 – 2020

Na podstawie art. 18 ust.1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zmianami), art. 6 ust.1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, ze zmianami) Rada Miejska w Moryniu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Moryń na lata 2014 – 2020 stanowiący załącznik niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Jadwiga Fragstein- Niemsdorff

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE MORYŃ
NA LATA 2014 - 2020

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	ZAŁOŻENIA OGÓLNE. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISK PRZEMOCY W RODZINIE.....	4
III.	DIAGNOZA. ANALIZA PROBLEMÓW PRZEMOCY W GMINIE.....	5
IV.	ADRESACI PROGRAMU.....	6
V.	CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU	7
VI.	CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	7
VII.	CEL OPERACYJNY 4	8
VIII.	ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ.....	8
IX.	REALIZACJA PROGRAMU I PRZEWIDYWANE EFEKTY	8
X.	MONITOROWANIE I EWOLUCJA PROGRAMU.....	9
XI.	WYKAZ PLACÓWEK NA RZECZ OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.....	9

I. WSTĘP

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE MORYŃ NA LATA 2014 – 2020

Został opracowany i realizowany będzie w oparciu o :

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 Nr 180 poz. 1493 ze zmianami.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z dnia 07 lutego 2013r. Dz. U. z 2013r.poz.182 ze zmianami)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami)
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020
- Kodeks Karny (Dz. U. z 1997r. Nr 89, poz. 555 ze zmianami)
- Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. Z 1997r. Nr 89, poz.555 ze zmianami)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz.59, ze zmianami)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz.1485)

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębianie społecznej świadomości tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Niezmiernie ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Najczęściej przemoc w rodzinie występuje w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami na członka rodziny, biedą, a także małą świadomością społeczną.

Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Wokół przemocy narosło wiele mitów.

Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statycznych przemoc jest zjawiskiem powszechnym. Jest bardzo poważnym i drażliwym problemem społecznym w Polsce.

Na terenie Gminy Moryń przemoc w rodzinie występuje w rodzinach bez względu na status materialny, najczęściej jest powiązana z nadużywaniem alkoholu.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębianie społecznej świadomości tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**.

II. ZAŁOŻENIA OGÓLNE. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISK PRZEMOCY W RODZINIE.

Na potrzeby niniejszego Programu, najbardziej odpowiednią jest definicja przemocy zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180 poz. 1493 ze zmianami). Artykuł 2 pkt.2 tej ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „**jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą**”.

Wyróżnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc w rodzinie ogranicza się do czterech podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna i przemoc ekonomiczna. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela

Tabela 1. Rodzaje przemocy

Rodzaje przemocy	Formy zachowań
Przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie i ciskanie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni,
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie- kontrolowanie i ograniczanie kontaktów, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb
Przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych,
Przemoc ekonomiczna	niezaspokajanie podstawowych potrzeb finansowych i materialnych , odbieranie zarobionych pieniędzy, zakaz podjęcia pracy

Dane Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

Zdecydowana większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się rzadziej niż o dzieciach i kobietach są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest uzależnienie od sprawcy i wyuczona bezradność, która objawia się poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajduje się powód do zachowań agresywnych.

Bardzo często bezradność rozwija się na bazie życiowych doświadczeń np. wyniesionych z dzieciństwa (przemoc fizyczna, napaść seksualna lub molestowanie, sytuacje traumatyczne – śmierć lub rozwód rodziców, alkoholizm, choroba bliskich, kłopoty w nauce, problemy zdrowotne) jak i wyniesionych ze związków w życiu dorosłym (przemoc, patologiczna zazdrość, gwałt, przymuszanie do nieakceptowanych form współżycia, groźby pozbawienia życia)

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy czy się powtarza jest ścigana z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną – art. 207 kodeksu karnego, który stanowi „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat”

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki postrzega ona sama siebie oraz innych ludzi.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Moryn ma charakter długofalowy.

Działania Programu obejmują lata 2014 – 2020

W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

III. DIAGNOZA. ANALIZA PROBLEMÓW PRZEMOCY W GMINIE

Na terenie Gminy Moryn przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w rodzinnych domach, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Na dzień 31 grudnia 2013r. Gmina Moryn liczyła 4404 mieszkańców.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Chojnie wynosiła 388 osób w tym 189 kobiet. W większości bezrobotni stają się więc klientami Ośrodka Pomocy Społecznej. W tej grupie osób występuje często ubóstwo, niezaradność, a co za tym idzie przemoc i przestępczość.

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że 2013r. założono 10 Niebieskich Kart. Karty zostały założone przez policję, służbę zdrowia, oświatę i pomoc społeczną.

Z danych Posterunku Policji Mieszkowice – Moryn wynika, że 2013 r. policjanci przeprowadzili 32 interwencje domowe w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie w tym 3 osoby zatrzymano.

Natomiast z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w 2013r. wniosków o leczenie odwykowe było 39, a leczenie odwykowe podjęło 18 osób.

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Moryniu za 2013r. wyglądają następująco: pomocy udzielono 582 osobom z 194 rodzin.

Na podstawie informacji otrzymanej z Zespołu Szkół w Moryniu ustalono, że w szkole prowadzone są działania wychowawcze, ujęte między innymi w „Programie Profilaktyki”. Jednym z wielu problemów w szkole są wagary choć nie są one zjawiskiem powszechnym. To może świadczyć o niewydolności wychowawczej rodziców, którzy nie współpracują ze szkołą w celu motywowania swoich dzieci do nauki oraz likwidowania ich niechęci do szkoły.

Zdarzają się przypadki agresji przede wszystkim wśród gimnazjalistów. Przybiera ona formę werbalną (przekleństwa, przezywanie) oraz agresja fizyczna najczęściej w formie tzw. „wyżywania się na przedmiotach”

Występują pojedyncze przypadki uczniów palących papierosy. Najczęściej ma to miejsce poza terenem szkoły.

Realizacja celów programu profilaktyki w szkole odbywa się poprzez:

- rozmowy, pogadanki dyskusje, warsztaty profilaktyczne, spektakle profilaktyczno – edukacyjne, godziny wychowawcze, prelekcje, spotkania z pedagogiem, pracownikiem poradni psychologiczno- pedagogicznej, pielęgniarką szkolną, funkcjonariuszem policji, pracownikiem sądu, rozmowy z rodzicami i uczniami,
- słowo drukowane: broszury, ulotki, gazetki ściennie,
- formy plastyczne: plakaty, wystawy, gazetki,
- imprezy szkolne według kalendarza imprez,
- aktywizujące jednostkę i środowisko wszystkie formy związane z działalnością kół zainteresowań

IV. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie adresowany jest do mieszkańców Gminy Moryń. Skierowany w szczególności do ofiar przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji pracujących z dziećmi(nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci, kuratorzy sadowi, pracownicy służby zdrowia, księża).

ZASOBY GMINY MORYŃ W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Komisariat Policji w Chojnie- Posterunek Mieszkowice – Moryń
 - Placówki Oświatowo – Wychowawczej
 - Podstawowa Opieka Zdrowotna
 - Sąd Rejonowy

- Organizacje pozarządowe

V. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych
3. Kompleksowa współpraca służb i instytucji na terenie gminy
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów
5. Silne więzi rodzinne, chęć zmiany i wyjścia z kryzysu

VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Moryń na lata 2014 – 2020 jest następujący;

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Moryń, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz oddziaływanie na jej sprawców

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów operacyjnych oraz działań.

CEL OPERACYJNY 1

Wsparcie rodzin, w których stosowana jest przemoc

Działania do celu operacyjnego 1

- Udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą
- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych
- Dostęp do pomocy terapeutycznej i prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą
- Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

CEL OPERACYJNY 2

Podniesienie świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy w rodzinie

Działania do celu operacyjnego 2

- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki

- Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.

CEL OPERACYJNY 3

Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania do celu operacyjnego 3

- Monitorowanie w gminie przemocy w rodzinie
- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Moryń
- Wizyty w rodzinach dotkniętych przemocą przez pracowników socjalnych , policję i kuratorów sądowych
- Zintegrowanie działań w gminie w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez ścisłą współpracę pomocy społecznej, policji , oświaty, służby zdrowia , organizacji pozarządowych, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, sądu rejonowego, i kuratorów sądowych

VII. CEL OPERACYJNY 4

Opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Wdrażanie procedury 'Niebieska Karta' poprzez":

- organizowanie cyklicznych narad, posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno – edukacyjnych , wykaz placówek pomocowych (informator, ulotka)
- prowadzenie działalności informacyjnej na temat procedury „Niebieskiej Karty”

VIII. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ

- Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie
- Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach
- Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów
- Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach, ubóstwo,
- Brak infrastruktury socjalnej w gminie
- Brak lub mała współpraca interdyscyplinarna

IX. REALIZACJA PROGRAMU I PRZEWIDYWANE EFEKTY

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Moryn na lata 2014 – 2020 mają charakter ciągły.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Moryń na lata 2014-2020 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Moryniu.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz Gminy Moryń, Rada

Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerami w realizacji działań są: placówka służby zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, Komenda Powiatowa Policji w Gryfinie, Sąd Rejonowy w Gryfinie, Prokuratura Rejonowa w Gryfinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, placówki szkolne i wychowawcze (szkoły i świetlice środowiskowe), organizacje pozarządowe, społeczność lokalna

Przewidywane efekty realizacji programu

- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie
- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie
- Usprawnianie systemu pomocy rodzinom dotkniętych przemocą
- Większe zaangażowanie społeczności lokalnej w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży dotyczący zagrożeń z powodu przemocy
- Zmniejszenie skali dysfunkcji w rodzinach z powodu zjawiska przemocy

X. MONITOROWANIE I EWOLUCJA PROGRAMU

Monitoring zapisów programu, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań będzie prowadzony przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Moryniu.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynioszą zakładane zmiany.

XI. WYKAZ PLACÓWEK NA RZECZ OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. **Ośrodek Pomocy Społecznej w Moryniu**
ul. Szeroka 12
74 -503 Moryń
tel. 91 4146-145
2. **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Moryniu - psycholog – środa od 16,00 do 18,00, PL. Wolności 1, 74 – 503 Moryń**
tel. 91 446-79-50
3. **Posterunek Policji Mieszkowice Moryń**
tel. 997 i 91 466-63- 47
4. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Punkt interwencji Kryzysowej**
ul. Łużycka 91, 74-100 Gryfino, tel. 91 404 55 04, prawnik i psycholog –
środa w godzinach od 15.30 do 17,00
5. **Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**